

UDENRIGSMINISTERIET

Den 3. maj 2006

Udenrigsudvalgets spørgsmål
60 af 28. april 2006 (Alm.del).

Spørgsmål 60:

”I forlængelse af det åbne samråd med udenrigsministeren den 27. april 2006 om samrådspørgsmål V, W og X om situationen i Darfur bedes ministerens talepapir oversendt.”.

Svar:

Besvarelsen af samrådspørgsmål V, W og Z tog udgangspunkt i følgende talepapir:

”Jeg vil i min besvarelse behandle de tre spørgsmål samlet.

Fra dansk side har vi igennem flere år prioriteret Sudan højt. Vi har arbejdet for at fastholde et samlet nationalt og regionalt fredsperspektiv, så konflikternes indbyrdes sammenhænge og forskelligheder blev erkendt, som det også fremgår af min skriftlige besvarelse af spørgsmål 50-52. Vi har bilateralt og gennem EU og FN aktivt støttet den fredsproces, der i januar sidste år ledte frem til fredsftalen mellem Sudans daværende regering og oprørsbevægelsen SPLM i det sydlige Sudan. Vi var blandt de første, der i 2003 arbejdede for at åbne det internationale samfunds øjne for konflikten i Darfur, og blandt de første til at give økonomisk humanitær støtte. Ikke mindst som medlem af FN's sikkerhedsråd har vi siden 2005 været med til at sikre, at Sudan forblev højt på Sikkerhedsrådets dagsorden. Vi har bidraget til, at Darfur overgrebene blev henvist til ICC. Vi har bidraget til indsættelse af en international styrke såvel i nord-syd (FN) som i Darfur (AU), samt til fastholdelse af presset på Darfur parterne og indførelse af sanktioner. Jeg har selv besøgt Darfur sammen med forsvarsministeren og set forholdene. Vi støtter AU økonomisk både generelt og specifikt i forbindelse med fredsforhandlingerne i Abuja. Det arbejde vil vi fortsætte.

Som jeg skrev i mit skriftlige svar til udvalget, så synes jeg, at Sudan er et godt eksempel på omsætning af regeringens Afrikapolitik i praksis. Her spiller dansk udenrigs-, sikkerheds-, og bistandspolitik sammen. Det danske politiske engagement i FN og EU er blevet fulgt op af danske militære bidrag til FN's fredsbevarende mission og af bistandsmidler på 500 mio. kr. til genopbygningen, samt humanitære bistand og støtte til AU i Darfur.

Der har gennem årene været mange mislykkede fredsforsøg, og selvom Nord-Syd fredsftalen må betegnes som historisk, så er den skrøbelig og langt fra irreversibel. Men den overlevede tabet af den centrale leder i syd, Garang, der faldt ned med et fly. Den virkelige prøve står nu, hvor den skal omsættes i praksis, og det skal vise sig om en løsning i Darfur og i Østsudan kan findes, uden Nord-Syd fredsftalen falder fra hinanden.

ICG anbefaler i sin rapport, at Sikkerhedsrådet indsætter en mission i Darfur og sætter en planlægning i gang. Denne proces er allerede i gang. Danmark var i Sikkerhedsrådet med til den 24. marts at vedtage en resolution, hvori Generalsekretæren blev anmodet om inden en måned at fremlægge planer for en kommende FN-operation i Darfur. Spørgsmålet blev drøftet så sent som i går i Sikkerhedsrådet.

Regeringen arbejder for, at AU inddrages tæt i denne proces og får den nødvendige støtte i overgangsfasen mod en FN overtagelse. Det er helt nødvendigt for afrikansk og sudanesisk accept af en øget international tilstedeværelse i Darfur. Uden den, altså accepten, er det en helt anden operation, vi taler om, med alt hvad det indebærer, ikke mindst for civilbefolkningen i Darfur.

AU må fortsat stå i spidsen for fredsforhandlingerne i Abuja. Regeringen vil arbejde for, at AU også her får den nødvendige støtte fra EU, ikke mindst EU's særlige Sudan repræsentant, og fra FN. Det er glædeligt, at en række afrikanske statsledere og lande som USA, Canada og Norge også på det seneste har øget engagementet i fredsprocessen. Det er jo også netop, hvad ICG anbefaler.

AU har sat en deadline med udgangen af april for et resultat i Abuja. AU vurderer selv, at det har været meget hjælpsomt i processen med en formel deadline. Datoen 30. april skal næppe tages for bogstaveligt, men AU har nu præsenteret parterne for et samlet udspil. Sikkerhedsrådet ventes at drøfte sagen igen 5. maj. I den forbindelse er det vigtigt, at donorsamfundet er parat til at støtte humanitært og med genopbygning efter en egentlig fredaftale. Jeg tror ikke, vi står lige foran en samlet fredsløsning, men en delaftale eller en udvidet våbenhvile, som også ICG nævner, vil allerede være et bedre grundlag for en FN indsats og for videre fredsforhandlinger.

Regeringen har længe presset på for, at Sikkerhedsrådet som led i presset på parterne også bringer muligheden for individuelle sanktioner i anvendelse, i form af indefrysning af økonomiske midler og indrejseforbud for enkeltpersoner ansvarlige for konflikten. Det lykkedes i tirsdags, da Sikkerhedsrådet med Danmark som medforslagsstiller vedtog en resolution om sanktioner mod 4 navngivne sudanesere. Det er en vigtig begyndelse, og vi vil være parat til om nødvendigt at føje flere personer til listen. Det er sammen med den igangværende efterforskning af Den Internationale Domstol i Haag et vigtigt led i processen mod en ændring af det klima af straffrihed, der synes at herske i Sudan.

På et uformelt møde i Udenrigspolitisk Nævn den 4. april oplyste jeg, at regeringen ser positivt på at stille et dansk bidrag til en kommende FN-mission i Darfur, såfremt der måtte komme en anmodning fra FN herom. Det er jo ikke sikkert endnu.

Generalsekretærens udspil til mulige optioner for operationen ventes inden for kort tid. Indtil vi kender udspillet, er det fortsat for tidligt at sige noget konkret om, hvordan et evt. dansk bidrag vil komme til at se ud. Et evt. dansk bidrag vil således naturligvis skulle tilpasses operationens overordnede størrelse, mandat og sammensætning. Det skal også ses i sammenhæng med andre FN operationer i Afrika.

Helt overordnet vil Danmark i Sikkerhedsrådet arbejde for, at den kommende FN-operation bliver tilpasset situationen og opgaverne i området. Det afgørende må være, at FN får mulighed for at genoprette sikkerheden, sikre beskyttelse af civilbefolkningen, og dermed etablering af et klima fremmende for en politisk løsning.

Der er ikke sat en tidsplan for FN's overtagelse af missionen. Skete heller ikke i går i Sikkerhedsrådet. FN har dog estimeret, at man har brug for 6 – 9 måneders forberedelse. Derfor er regeringen også indstillet på at støtte AU med ad-hoc bidrag i overgangsfasen enten bilateralt eller via FN eller NATO.

De økonomiske rammer for en dansk indsats er til stede, idet der over rammen for forsvarets internationale engagement i 2006 er afsat et råderum på ca. 50 millioner kroner til støtte for FN eller FN-sanktionerede indsatser primært i Afrika. Mandskabsmæssigt er forsvaret også parat, idet vi med forsvarsforliget har kapaciteten til at udsende flere tropper, uden at det vil få indflydelse på vores øvrige internationale militære engagement.

Før endelig beslutning træffes om et evt. dansk militært bidrag til Darfur, må vi altså i sagens natur overveje situationen i hele Afrika, og andre anmodninger fra FN.

Afslutningsvis kan jeg nævne, at vi jo får besøg af AU's kommissionsformand Konare den 10.-11. maj, hvilket jo samtidig vil være et vigtigt tidspunkt i Darfur forhandlingerne. Jeg forventer, at Konare der vil give en nærmere briefing om situationen.”